

Utrikesdepartementet

Avdelning för handel och främjande, Enheten för
internationell handelspolitik och EU:s inre marknad

Konkurrenskraftsrådets möte (inre marknad och industri) den 6 mars

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. En mer konkurrenskraftig europeisk industri –
Konkurrenskraftskompassen och den rena industrigiven
Policydebatt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Meddelandet om en konkurrenskraftskompass för EU presenterades den 29 januari 2025 av Europeiska kommissionen. I meddelandet konstaterar kommissionen att Europa har visat en stark förmåga att hantera kriser, men nu står inför utmaningar som hotar dess framtida tillväxt och konkurrenskraft. För att möta dessa utmaningar understryker kommissionen att det krävs ett skifte i fokus mot innovation, industriell utveckling och ekonomisk självständighet. Kommissionen redogör i meddelandet för kommande initiativ.

I konkurrenskraftskompassen aviseras att ett meddelande om en Ren Industrigiv, den så kallade ”Clean Industrial Deal” som kommer att presenteras den 26 februari.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om en konkurrenskraftskompass för EU och ser fram emot det kommande meddelandet om den rena industrigiven. EU behöver stärka sin konkurrenskraft för att säkerställa en positiv utveckling för tillväxt, handel och arbete inom hela unionen.

Som utgångspunkt anser regeringen att stärkt produktivitet och goda ramvillkor är förutsättningar för EU:s konkurrenskraft. Regeringen verkar för att fortsatta åtgärder på konkurrenskraftsområdet ska fokusera på en fördjupad inre marknad, regelförenklingar, minskad byråkrati, öppenhet och handel. Vidare anser regeringen att entreprenörskap, forskning och innovation är viktiga faktorer för ökad produktivitet och konkurrenskraft.

Regeringen instämmer med kommissionen i att den gröna omställningen behöver beakta EU:s konkurrenskraft och ha en teknikneutral ansats. Fossila bränslen måste fasas ut och tillgången till stabil och fossilfri energi öka. Den gröna omställningen och konkurrenskraft går hand i hand. Ett förutsägbart ramverk är nyckeln till att skapa givande förutsättningar för den gröna omställningen och för att stimulera privata investeringar. Det är därför viktigt att stå fast vid Fit for 55-paketet. Det kommande klimatmålet för 2040 bör göra det möjligt för EU att nå nettonollutsläpp till 2050, i syfte att fortsätta unionens globala klimatledarskap. Detta inkluderar vikten av att CO₂-kraven för fordon kvarstår.

Regeringen instämmer i att EU behöver minska sina strategiska beroenden avseende bland annat energi, vissa kritiska råmaterial och framväxande tekniker för att bli mer motståndskraftig. Marknadsorienterade lösningar, inklusive nya frihandelsavtal, bör så långt som möjligt sökas för att begränsa dessa beroenden.

Regeringen konstaterar att omfattande subventioner i tredjeland har snedvridit konkurrensen på den internationella marknaden för flera industriprodukter, vilket utmanar EU:s industriella bas. Lämpliga multilaterala lösningar bör användas för att hantera de negativa effekterna av sådana subventioner.

Regeringen anser att den rena industrigiven bör utformas på ett sätt som beaktar både ett utbuds- och efterfrågeperspektiv. Mer fokus behöver läggas

på att skapa gynnsamma förutsättningar för att skala upp efterfrågan på gröna tekniker och produkter med en marknadsbaserad ansats. Regeringen konstaterar att det kommer att krävas stora investeringar för att möjliggöra den gröna och digitala omställningen. Regeringen anser att det i huvudsak är privat kapital som behövs. Regeringen välkomnar därför kommissionens ambition i meddelandet att stärka EU:s kapitalmarknader. Regeringen anser att regelförenkling och ändamålsenliga regelverk är av högsta vikt. Svenska och europeiska företag behöver ett ändamålsenligt och enkelt regelverk för att inte hamna efter i konkurrensen med företag utanför EU. Regeringen välkomnar därför kommissionens målsättning om att minska regelbördan för företag samt ansatsen till att förenkla och förbättra EU-lagstiftningen.

Regeringen anser att det är effektiv konkurrens som gör företag konkurrenskraftiga och inte subventioner. Vidare anser regeringen att stöd till företag inte är en generell eller långsiktigt hållbar lösning. Därtill anser regeringen att stöd, oavsett dess finansieringskälla, inte ska gå till etablerade bearbetnings- eller tillverkningsprocesser, eftersom det riskerar att motverka den nödvändiga omställningen av ekonomin. Stöd kan i stället vara motiverat om det hanterar ett tydligt marknadsmisslyckande som inte kan åtgärdas på ett mer effektivt sätt. Det kan framför allt handla om att främja utveckling av innovativ teknik för exempelvis grön omställning. Sveriges budgetrestriktiva linje ligger fast och det är viktigt att eventuella stöd inte tränger undan privat finansiering eller ökar den allmänna stödnivån inom EU.

Regeringen förespråkar en återgång till ett strikt statsstödsregelverk och kontroll. Ett sådant regelverk bör tillåta stöd endast där tydliga marknadsmisslyckanden föreligger. Det skulle framför allt kunna handla om utveckling av innovation för grön eller digital omställning. Det är viktigt att regelverket är evidensbaserat, målinriktat och proportionerligt. Regeringen anser att en vidlyftig statsstödsregim är skadlig för den inre marknaden och leder till en statsstödskapplöpning såväl mellan medlemsstater som med tredjeland.

Regeringen anser slutligen att det finns många nödvändiga politiska reformer och åtgärder som behöver genomföras i medlemsstaterna och inte kan överlåtas till EU. Det handlar t.ex. om förenkling av nationella regelverk, reformer av pensionssystem och åtgärder på arbetsmarknadsområdet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktrapomemoria: -

4. Mot en horisontell strategi för en modern inre marknad: behovet av en handlingsplan för tjänster

Policydebatt

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Under konkurrenskraftsrådet den 6 mars förväntas en policydebatt om behovet av en handlingsplan för tjänster, inom ramen för den kommande horisontella inre marknadsstrategin.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen vill se en ny ambitiös horisontell strategi för den inre marknaden där tjänstehindersarbetet särskilt prioriteras av kommissionen och medlemsstaterna. En välfungerande tjänstemarknad är avgörande för att säkerställa EU:s konkurrenskraft. Den utgör en stor del av EU:s ekonomi och står för två tredjedelar av arbetskraften i många medlemsstater. Strategin bör inkludera konkreta åtgärder inom inre marknads kärnområden, det vill säga fri rörlighet av varor och tjänster, borttagande av hinder, ökad efterlevnad, samt inkludera tidsangivelser och en särskild handlingsplan för tjänstesektorn. Detta i ljuset av den lägre mognadsgraden för tjänsterörligheten samtidigt som tjänstehandeln ökar alltmer i betydelse. Regeringen föreslår att handlingsplanen fokuserar på att identifiera och undanröja hinder, stärka proportionalitetsprövningen genom lagstiftning, främja anmälningsspecifika procedurer, förbättra tillämpningen av EU:s regelverk, särskilt de för digitala tjänster, och förenkla och säkerställa digitaliseringen av betungande nationella licensieringsförfaranden.

En nära kopplad fråga till tjänsterörligheten är fri rörlighet för personer och särskilt yrkesutövare. Det är viktigt, mot bakgrund av den kompetensbrist som finns, att attrahera kompetens och förbättra arbetskraftens rörlighet. Idag ställer medlemsländer olika krav på kvalifikationer och certifieringar för att kunna utöva yrket vilket kan skapa hinder för yrkesverksamma som vill

arbeta över gränserna. Regeringen vill därför minska antalet reglerade yrken i EU genom att undanröja omotiverad och oproportionell yrkesreglering och främja automatiskt erkännande.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktrapomemoria: -

5. Omnibus förenklingspaket

Policydebatt

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas en policydebatt om EU-kommissionens kommande omnibus-förenklingspaket.

På EU-nivå har frågan om bättre lagstiftning fått allt större plats. Den 29 januari presenterade EU-kommissionen ett meddelande om en konkurrenskraftskompass för EU, som lägger fram en plan för hur EU:s konkurrenskraft ska stärkas. Regelbörda utmålas som en bromskloss mot EU:s konkurrenskraft och kommissionen utlovar ett ambitiöst arbete för att råda bot på detta.

Samtidigt som kommissionens arbetsprogram för 2025 presenterades den 12 februari lade kommissionen fram ett meddelande om genomförande och förenkling. I det presenterar kommissionen ett antal kommande initiativ, bland annat:

- Tre omnibuspaket om förenkling av EU-lagstiftning inom ett antal prioriterade områden.
- Ökad dialog med medlemsstater, bland annat genom att ta fram konkreta färdplaner på hur medlemsländer kan stödjas i implementering av EU-lagstiftning samt undvika överimplementering.

- Digitala verktyg för att minska rapporteringsbörda och fullgörande kostnader för företag.
- Stresstest av EU acquis, steg för steg med målet att hela aquis ska gås igenom.
- Bredare samarbete och ansvarstagande mellan kommissionen, europaparlamentet och rådet efterfrågas, särskilt avseende konsekvensutredningar.

Den 26 februari väntas två omnibuspaket rörande hållbarhet och investeringar presenteras. Det första paketet om hållbarhet förväntas innehålla förslag avseende taxonomiförordningen, direktivet om företagens hållbarhetsrapportering (CSRD) och direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (CS3D) samt eventuellt gränsjusteringsmekanismen för koldioxid (CBAM). Kommissionen har annonserat att syftet med det kommande paketet är att förenkla för företagen som ska tillämpa dessa rättsakter och således värna EU:s konkurrenskraft, utan att ändra ambitionsnivån i rättsakterna.

I skrivande stund är det aviserade omnibusförslaget inte lagt och regeringen har ännu inte tagit fram någon samlad ståndpunkt om det kommande förslaget.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar EU-kommissionens initiativ och ökade insatser på förenklingsområdet. Svenska och europeiska företag behöver ett ändamålsenligt och enkelt regelverk för att inte hamna efter i konkurrensen med företag utanför EU. Därmed välkomnar regeringen också en diskussion på EU-nivå om hur omnibusförenklingspaketen kan bidra till den målsättningen.

I Sverige har vi många ambitiösa företag som ligger i framkant i anpassning till EU-lagstiftning som kan komma att bli föremål för kommissionens förenklingsinitiativ, tex CBAM. Regeringens mål är att det ska vara lätt att göra rätt. Regeringen ser fram emot förenklingsförslag som stärker svenska företags konkurrenskraft.

Vad gäller det första omnibuspaketet om hållbarhet, för det fall det omfattar CSRD, välkomnar regeringen förslag som innebär att CSRD förenklas och förbättras samt att graden av komplexitet i regelverket minskar samtidigt som syftet med regelverket, att ge finansmarknaderna tillgång till tillförlitlig och jämförbar information från företagen om miljö, samhällsansvar och

bolagsstyrning samt bidra till att styra in kapital mot hållbara investeringar, upprätthålls. För att stärka europeiska företags konkurrenskraft bör regelverket så långt som möjligt anpassas till den globala utvecklingen på området så att interoperabiliteten mellan olika regelverk säkerställs.

Regeringen stödjer förslag som innebär att CSRD:s regler för vilken hållbarhetsinformation företagen måste lämna förenklas och förbättras. Även de europeiska standarderna för hållbarhetsrapportering, som krävs enligt direktivet, bör förenklas och förbättras. Det behöver dessutom ses över vilka sektorsspecifika standarder för hållbarhetsrapportering som verkligen behövs. Antagandet av dessa kan vid behov skjutas upp.

Regeringen stödjer också förslag som innebär att de mindre av de stora företag som omfattas av CSRD tillåts rapportera enligt förenklade standarder. Även de administrativa bördorna och kostnaderna som direktivet skapar för onoterade små och medelstora företag samt mikroföretag på grund av kravet på rapportering om värdekedjan, bör minskas eller avhjälpas.

Beträffande taxonomiförordningen anser regeringen att den spelar en central roll i arbetet för att säkra den gröna omställningen genom att underlätta för investerare och andra att fatta välgrundade beslut, men att den i nuläget är svårtillämpad.

Det är viktigt att taxonomiförordningen är begriplig och ändamålsenlig och inte skapar omotiverade administrativa bördor eller kostnader för företagen. Regeringen avser att fortsatt verka för att förenkla och förbättra förordningen så att den blir mer användarvänlig, inte minst för de små och medelstora företagen. Detta utan att påverka förordningens övergripande ambitionsnivå negativt.

Rapporteringskraven som är kopplade till taxonomin kan förenklas, särskilt i samspelet med CSRD. Rapporteringskrav på företagsnivå, som t.ex. Green Asset Ratio (GAR), kan behöva ses över. Detta bör dock baseras på gedigna analyser där den kommande rapporten från plattformen för hållbara finanser om revideringen av GAR är ett viktigt bidrag.

Tröskelnivån för vilka företag som ska omfattas av taxonomins rapporteringskrav bör vara en del av det fortsatta arbetet.

Hittills har fokus inom EU:s arbete för hållbar finansmarknad till stor del legat på att främja finansieringen av verksamheter som bedöms vara gröna. Det är dock viktigt att även fokusera på omställningsprocessen och att därmed underlätta för verksamheter att få tillgång till finansiering för sin omställning att bli gröna i framtiden.

Enligt EU:s agenda för bättre lagstiftning bör alla lagförslag vara föremål för en ordentlig konsekvensbedömning. Detta är inte minst sant gällande en revidering av taxonomiförordningen, eftersom en sådan revidering kan innebära omfattande följd effekter på andra rättsakter vilka baseras på eller kopplar an taxonomin.

Vad gäller CS3D vill regeringen invänta och se vad som kommer föreslås av EU-kommissionen innan den tar ställning till på vilket sätt ändringar i rättsakten kan bidra till ett enklare och mer ändamålsenligt regelverk.

Regeringen anser att det finns viktiga synergier mellan områdena förenkling, regelförbättring, digitalisering och inre marknad. Regler som är enhetliga, förutsägbara och tydliga gör att den administrativa bördan minskar och gynnar även den inre marknaden. Regeringen anser att det i dag inte finns ett tillräckligt stort fokus på hur regelverket på den inre marknaden tillämpas och efterlevs. Tillämpning och efterlevnad bör gå hand i hand med arbetet för regelförenkling och regelförbättring.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Bättre lagstiftning behandlades i NU och EUN i samband med förberedelse för Konkurrenskraftsrådet i november 2024.

Det första Omnibusförenklingspaketet behandlades i EUN den 17 januari 2025 i samband med förberedelse inför Ekofinrådet den 21 januari 2025.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktrapomemoria: -

6. CBAM och dess effekter på industrin

Policydebatt

Ansvarigt statsråd: Elisabeth Svantesson

Förslagets innehåll: Diskussionspunkten har tillkommit på initiativ av Italien med stöd av Frankrike, Belgien och Grekland. Frågor om CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism på engelska och mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen på svenska) hanteras normalt inom ramen för Ekofinrådet. De medlemsstater som har påkallat diskussionen menar att industri- och konkurrenskraftsaspekter av CBAM inte diskuteras inom ramen för Ekofinrådet. På rådsmötet väntas en diskussion om CBAM och dess effekter på industrin.

Förslag till svensk ståndpunkt: För att bedriva en effektiv klimatpolitik är det angeläget att motverka risken för koldioxidläckage. Det är därför viktigt att CBAM är en verkningsfull mekanism samtidigt som den administrativa bördan för företagen hålls så låg som möjligt. Regeringen ser fram emot Europeiska kommissionens rapporter om utvidgning och har påbörjat nationella analyser för att undersöka om och hur mekanismen kan utvidgas på ett effektivt sätt som gynnar klimatpolitiken och EU:s konkurrenskraft. Regeringen välkomnar ett balanserat förslag om revidering av CBAM-förordningen som inriktas på förenkling samtidigt som mekanismens ursprungliga ambitionsnivå värnas och risker för kringgående minimeras.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna (CBAM-förordningen) behandlades i Skatteutskottet den 3 mars 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: 2020/21:FPM133 Förordning om gränsjusteringsmekanism för koldioxid

7. Övriga ärenden

i) Icke-papper om en plan för den nya horisontella strategin för inre marknaden

Information

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Icke-pappret syftar till att påverka den horisontella inre marknadsstrategin och är indelat i tre prioriterade områden: 1) konkreta, horisontella hinder och sätt att avhjälpa dessa, 2) en översyn av tjänstesektorn med förslag på förbättringsåtgärder och 3) bättre genomförande, efterlevnad och tillämpning av inre marknadsregler. Arbetet med icke-pappret inleddes i september 2024 och det skickades in till kommissionen i januari 2025. Hittills har 13 medlemsländer ställt sig bakom pappret (CZ, DE, EE, FI, HR, IE, LT, LV, NL, PT, SE, SI och SK).